

גלעד הכהן

העותר בבג"ץ 9037-08-24

העותרים בבג"ץ 37361-08-24 :

מיכל הדס ו-34 אח'
ע"י ב"כ עוה"ד נאוה פינצ'וק אלכסנדר ו/או מורן
סבוראי ו/או מירי גרוס
טל': 054-4334945 ;
דוא"ל: miri.gross-horn@npa-law.co.il

העותרים בבג"ץ 46277-09-24 :

אורני פטרושקה ו-5 אח'
ע"י ב"כ עוה"ד גלעד ברנע
מר' קומפרט 11/21 תל אביב-יפו 6684927
טל': 03-6135135 ; פקס: 03-6135135
דוא"ל: gilad_b@netvision.net.il

העותרים בבג"ץ 6040/24 :

גדעון אביטל-אפשטיין ו-47 אח'
ע"י ב"כ עוה"ד דניאל חקלאי
טלפון: 6935508-077 ; פקס: 7311356-03 ; נייד: 050-7426859
דוא"ל: acklai10@gmail.com ,hacklai@smile.net.il

- נ ג ד -

1. חה"כ בנימין נתניהו, ראש הממשלה
ע"י עוה"ד רועי שכטר ו/או אופק ברוק ואח' מהגן
הטכנולוגי, מלחה, מנחת בנין מס' 1 ירושלים טל': 02-6490649 ; פקס: 02-6490659

המשיבים בבג"ץ 9037-08-24 ; בג"ץ
46277-09-24 ; בג"ץ 52917-09-24 :

2. חה"כ איתמר בן גביר, השר לביטחון לאומי
ע"י עוה"ד דוד פטר

3. היועצת המשפטית לממשלה
ע"י ב"כ עוה"ד שוש שמואלי מפרקליטות המדינה
שדרות וולפסון 2, קריית הממשלה ע"ש דוד בן-גוריון
ירושלים, ת"ד 49029, מיקוד 9149001

המשיבים בבג"ץ 37361-08-24 :

1. חה"כ בנימין נתניהו, ראש הממשלה
2. ממשלת ישראל
ע"י עוה"ד רועי שכטר ו/או אופק ברוק ואח'
3. חה"כ איתמר בן גביר, השר לביטחון לאומי
ע"י עוה"ד דוד פטר

4. היועצת המשפטית לממשלה
ע"י פרקליטות המדינה

עמדת ראש הממשלה והממשלה ביחס להודעת העדכון

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד, ובתגובה להודעה המעדכנת מטעם המשיבה 3, היועצת המשפטית לממשלה ("הודעת העדכון" ו-"היועצת", בהתאמה) ובהמשך לתגובתו של השר לביטחון לאומי (להלן גם "השר") להודעת העדכון, יתכבדו המשיבים 1 – 2 ראש הממשלה והממשלה, להגיש את עמדתם ביחס להודעת העדכון, כדלקמן.

לאחר שראש הממשלה שקל את הדברים ואף לאחר קבלת התייחסות מפורטת מן השר ביחס לאותם האירועים המוזכרים בעתירות, בתשובת היועצת לצו על תנאי ובהודעת העדכון, אין שינוי בעמדת ראש הממשלה שמינויו של השר בן גביר בתור השר לביטחון לאומי נעשה כדין וכי לא עומדת כל עילה להדחתו המנהלית או השיפוטית.

1. כזכור, בתום הדיון בהתנגדות לצו על תנאי, הופנו הצדדים למיצוי ההליכים המנהליים ולשיח בדבר טיוטת הנהלים שייקבעו במסגרת גבולות הגזרה של 'מתווה העקרונות' שהושג.
2. כעת, בהודעת העדכון, שהוגשה לבית המשפט הנכבד שוב באופן מפתיע ומבלי לדון בעניין עם המשיבים קודם לכן, נטען כי מוצה למעשה השיח ללא הסכמות, כאשר בסופו של דבר, מבקשת היועצת התערבות שיפוטית ולמעשה היא מבקשת את הדחתו השיפוטית של השר.
3. בראש ובראשונה, יש לתמוה על כך ששוב, הודעת העדכון מטעם היועצת הציגה לראשונה בפני המשיבים את עמדתה, לפיה מדובר לכאורה בפערים מהותיים שעולים לכדי מיצוי השיח בין הצדדים וכי אין עוד טעם בקיומו של שיח לכאורה. זאת, דווקא במסגרת הודעת עדכון לבית המשפט הנכבד ולא במסגרת מיצוי ההליכים או פניה מקדימה למשיבים. ודוק: דרך פעולה זו מצטרפת לפעולות דומות שננקטו עוד בתחילת ההליך כפי שפורט כבר בתגובות המקדמיות ובתשובה לצו על תנאי מטעם המשיבים.
4. **לגופו של עניין, כאמור ברישא לעמדה זו, לאחר שראש הממשלה שקל את הדברים ואף לאחר קבלת התייחסות מפורטת מן השר ביחס לאותם האירועים המוזכרים בעתירות, בתשובת היועצת לצו על תנאי ובהודעת העדכון, אין שינוי בעמדת ראש הממשלה שמינוי של השר בן גביר בתור השר לביטחון לאומי נעשה כדין וכי לא עומדת כל עילה להדחתו המנהלית או השיפוטית.**
5. החלטה זו של ראש הממשלה, קיבלה את אישור הממשלה ואישור הכנסת. עמדתו עקרונית זו של ראש הממשלה נמסרה ליועצת כבר ביום 23.12.2024 בתשובה למכתבה מיום 14.12.2024. יתר על כן, וכפי שפורט כבר בתגובות המקדמיות ובתשובה לצו על תנאי, ראש הממשלה דבק בעמדה, כי דין העתירות להידחות מכל וכל וכי לא קיימת כל עילה לשנות מהחלטתו או עילה כלשהי להתערבות שיפוטית בהחלטתו או בהחלטת הממשלה או הכנסת, ממספר נימוקים עקרוניים. לכן, ועם כל הכבוד הראוי, הרי שלא היה מקום כי ראש הממשלה יידרש לפירוט ביחס לכל אירוע פרטני שמוזכר בעתירות או בעמדת היועצת, שכן ראש הממשלה מצא כי אין באירוע פרטני כזה או אחר כדי לשנות מן ההחלטה העקרונית או כדי לפגום בהחלטות החוקיות והחוקתיות בדבר מינוי של השר בן גביר לתפקיד השר לביטחון לאומי.
6. הודעת העדכון סוברת כי הפערים משקפים לכאורה דחייה של השר את עקרון העצמאות והא-פוליטיות של המשטרה; אולם השר מבהיר בתגובתו כי אין כך פני הדברים, וכתב מפורשות "השר לביטחון לאומי מעולם לא הסתייג מעקרון עצמאות המשטרה. אין כל מחלוקת שמשטרת ישראל צריכה לפעול תחת מרות החוק, מתוך שוויון בפני החוק, ללא שיקולים פוליטיים" [הדגשות במקור, סעיפים 32 – 33 לתגובת השר]. אף אילו לא עלה בידי הצדדים להשלים את טיוטת הנהלים באופן מוסכם – אין הדבר עולה לעילת פסלותו או הדחתו של שר מכהן.
7. לצד זה יוער, שאף ניכר ניסיון לסטייה מן הסמכויות הסטטוטוריות המוקנות לשר ואף מ'מתווה העקרונות'. זאת, חרף העובדה שהבסיס להסכמת הצדדים למתווה שהוסכם לגביו למיצוי המגעים, נבע מתוך ההבנה המשותפת כי "זו לא פלטפורמה לצווי הביניים הללו וזו לא פלטפורמה לכרסום נוסף. זו פלטפורמה לעיגון ההסדר הדיוני בנהלים באופן שלא מחפש לטרף עוד סמכויות מסמכויות סטטוטוריות של השר..." [עמ' 144 שור' 6 – 14 לפרוטוקול הדיון, דברי עוה"ד פטר ב"כ השר].

חרף זאת כאמור, חלק מן הפערים שנותרו בין הצדדים או במגבלות הנתענות החלות על השר בהודעת העדכון, מקורם בניסיון להרחבת מגבלות מעבר לאלו שהוסכמו במסגרת מתווה העקרונות ומעבר למגבלות הסטטוטוריות הקיימות.

8. כמו כן, גם בפירוט האירועים הנוספים שהועלו על ידי היועצת בהודעת העדכון, אין לעמדת ראש הממשלה כדי לעלות לכדי עילה להעברתו מתפקיד והדחתו של שר מכהן. ביחס לאירועים הנוספים יוער באופן כללי, כי ניכר שבעמדת הייעוץ המשפטי, המתפתחת ממסמך למסמך, קיים ניסיון לתת נפח לתשתית העובדתית, תוך ניפוח האירועים ואזכור אירועים שונים שלכאורה לא עולה כל קשר בינם לבין עילה אמיתית להדחתו של שר מכהן. בכתבי הטענות וכן בהודעת עדכון זו, דואגת היועצת להכליל סייגים כלליים, בלתי מבוססים וחסרי כל רלוונטיות, שמהם עולה לכאורה כאילו קיימים מקרים רבים "מתחת לפני השטח" שאינם בידעית. מדובר בניסיון נוסף "לעבות" את התמונה העובדתית הלוקה בחסר, להפוך את אותם "גרגירים" לכדי "צבר", לכאורה, והכל על בסיס ראיתי רעוע, ללא סימוכין, ולעיתים אף ללא כל פירוט מינימלי.

9. אם לא די בכך, אף חלק מההחלטות או הפעולות הנתענות המובאות בהודעת העדכון, נטען לגביהן בפה מלא כי מדובר בפעולה או החלטה בסמכות, שאין איתה כשלעצמה כל פסול או אי חוקיות [סעיף 23]. חלק ניכר מן המקרים המוזכרים, הן התבטאויות או פרסומים של השר ובמסגרתם תמיכה וחיוק כוחות המשטרה (ולא פגיעה בעצמאות המשטרה).

10. בנוסף, למקרא הודעת העדכון, אך מתחדדת העובדה כי עתירה זו אינה האכסניה הראויה לדיון פרטני בהחלטות מנהליות שונות ומגוונות של השר לביטחון לאומי, וכי כפי שנכתב, כל החלטה מנהלית שקיבל או יקבל השר לביטחון לאומי, עשויות להיות כפופות לביקורת שיפוטית וייבחנו, כל אחת בנפרד, במובחן ובאופן עצמאי, וזאת לפי אמות המידה המקובלות בדין המנהלי במשפט הישראלי ולפי ההליכים הקבועים בדין.

כך למשל, כפי שמפרטת הודעת העדכון, עניינה של רפ"ק האוסליך בא אל פתרונו [סעיף 36]; עניין נוסף שהועלה זה עתה בהודעת העדכון בדבר מינויה של רפ"ק רעות רוזנברג – נמצא בבירור משפטי במסגרת עתירה שהגישה [סעיף 38]; וכן בעניין הפרות נטענות חדשות שהובאו בהודעת העדכון, ביחס לפרסומים מסוימים של השר, פורטו בהודעת העדכון החלטות יו"ר ועדת הבחירות בדבר פרסומי השר [סעיף 30], כך שגם עניינים אלו נפתרו באופן נקודתי.

11. אם לא די באמור, תמוה מאוד שהיועצת מבקשת הדחה שיפוטית חריגה של שר בכיר בממשלה בתקופת בחירות, כאשר היא עצמה פנתה אל הממשלה ושריה ביום 17.7.2026 במכתב בו עמדה על הצורך לנהוג באיפוק ובריסון בהפעלת סמכויות בתקופה רגישה זו. לרגישות התקופה אין זכר בהודעת העדכון של היועצת.

12. ודוק: ביום 17.7.2026 אישרה מליאת הכנסת בקריאה שנייה ושלישית את התיקון לחוק מימון מפלגות (תיקון מס' 46 – הוראת שעה), התשפ"ו-2026. בהתאם לסעיף 3 לתיקון האמור, החל מיום 18.7.2026 יצאה הכנסת לפגרת בחירות אשר תימשך עד לכינונה של הכנסת ה-26 לאחר הבחירות לכנסת שעתידות להתקיים ביום 27.10.2026.

בענין זה כבר נקבע בפסיקה, כי "ראוי גם בית המשפט שינהג באיפוק ובריסון. מדובר בתקופה רגישה מבחינה פוליטית, ועל בית המשפט לבחון היטב את ההשלכות האפשריות של פסיקתו על הלכי רוח בציבור" [הדגשות של הח"מ] (בג"ץ 1400/06 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממלא מקום ראש הממשלה (נבו 6.3.2006) שעסקה בהעברתו מתפקיד של שר בממשלה).

וכלשונו המלאה של בית המשפט הנכבד בעניין הנגבי שם :

"הבחירות עומדות בפתח. לכך שלוש נפקויות בכל הנוגע למתחם הסבירות של החלטת המשיב 1 נשוא ענייננו: ראשית, בתוך שבועות ספורים תסתיים מאליה כהונת המשיב 3. אמנם, לא אחת נדרש בית המשפט ליתן סעד מהיר גם בהינתן אופק של שינוי נסיבות; אולם בהקשר הנוכחי, בו מדובר, מחד גיסא, בביקורת שיפוטית על החלטה של ראש הממשלה בדבר העברת שר מכהונתו – על כל המשתמע מכך כאמור לעיל – ומאידך גיסא, בתהליך שלא נסתיים בדבר גיבוש כתב-אישום, רואים אנו חשיבות לעובדה שבמועד קרוב תסתיים כך או אחרת כהונתו של המשיב 3 כשר; שנית, סבורים אנו, כי דווקא בעת הזו, של ערב בחירות, ראוי גם בית המשפט שינהג באיפוק ובריסון. מדובר בתקופה רגישה מבחינה פוליטית, ועל בית המשפט לבחון היטב את ההשלכות האפשריות של פסיקתו על הלכי רוח בציבור. שלישית, והדברים קשורים זה בזה, בחירתו של ממלא מקום ראש הממשלה, שלא להעביר את המשיב 3 מכהונתו, תעמוד בתוך זמן קצר למבחן הציבור. אכן, כדברי השופט י' זמיר :

האחריות להחלטה זאת או זאת הופקדה לפי החוק בידי ראש-הממשלה, ולא בידי בית-המשפט, וראש-הממשלה נושא באחריות להחלטה כלפי הכנסת וכלפי הציבור, והם יגיבו, אם ירצו להגיב, בדרכים שהחוק פותח בפניהם. ... כאשר בית המשפט נמנע מלהתערב בהחלטה של ראש הממשלה, אם להעביר או לא להעביר שר מכהונתו בשל התנהגות שאינה תקינה, אין בית המשפט מתכוון לומר כי ההחלטה של ראש הממשלה טובה וראויה, כשם שאין הוא מתכוון לומר כי ההתנהגות של השר טובה וראויה. בית המשפט אומר רק זאת, שההחלטה של ראש הממשלה וההתנהגות של השר אינן נוגדות את הדין. אין הוא אומר כי אינן נוגדות את האתיקה. אכן, אפשר שבית-המשפט, לו עמד במקומו של ראש-הממשלה, היה מקבל החלטה אחרת, ואפשר גם שדעתו של בית-המשפט אינה נוחה מן ההתנהגות של השר. אולם האחריות לאתיקה של הרשות המינהלית, כמו האחריות ליעילות ולתבונה של ההחלטה המינהלית, להבדיל מן האחריות לחוקיות, אינה מופקדת בידי בית-המשפט. (בג"ץ 97/2533, בעמ' 60-61).

ובבג"ץ 03/1993 הוספנו אנו :

לא כל שרואות ענינו מניח את דעתנו. אולם - זאת נזכור היטב - גם עינו של הציבור פקוחה. ענינו של המשיב 3, והחלטותיו של ראש הממשלה בעניינו של המשיב 3, עומדים לביקורת הציבור, והציבור יאמר את דברו, לפי ראות עיניו.

18. העותרת מטילה ספק ביכולתו של הציבור להביא לידי ביטוי את עמדתו באשר להשתלשלות העניינים הנוגעת למשיב 3. לפיכך, סבורה היא כי ראוי שבית המשפט יאמר את דברו, כבר היום. איננו שותפים לעמדתה".

13. דברים אלו יפים לענייננו ומורים אף הם כי דין העתירות להידחות, אף אם היה ממש בעמדת היועצת בהודעת העדכון.

14. לאור כל האמור, דין העתירות להידחות. ראש הממשלה והממשלה יחזרו שוב על כל טענותיהם כפי שהובאו זה מכבר בתגובותיהם המקדמיות וכן בתשובתם לצו על תנאי; ובכללן כי דין העתירות דחיה מחמת חוסר השפיטות, הריסון השיפוטי ההכרחי, ולמצער לאור היקף שיקול הדעת הרחב ביותר בהחלטות פוליטיות-ציבוריות; כי השר עומד בתנאי הכשירות החוקתית ולא עומדת כל עילה להדחתו, לרבות לא על דרך עילת הסבירות או הלכת דרעי-פנחסי שאינה חלה בענייננו; מדובר בסעד קיצוני ותקדימי שאין להפעילו ולמצער ללא שקילת חלופה; ולבסוף, התבטאויות השר, החלטותיו המנהליות ופעולותיו אינן עילה להדחתו מכהונה כשר ובכלל זה עתירה זו אינה האכסניה המתאימה לבחינה פרטנית של החלטותיו המנהליות של השר.

	
אופק ברוק, עו"ד	רועי שכטר, עו"ד
באי כח ראש הממשלה והממשלה	